

LA INDIRECTA

. L'ENTREVISTA

Clara Valverde ACTIVISTA AMB SÍNDROME DE FATIGA CRÒNICA

“A Espanya, hi ha una por profunda que no té res a veure amb el present”

Clara Valverde té 55 anys. Filla d'exiliades pel franquisme al Canadà, des dels tretze anys ha participat en lluites socials com el moviment feminista nord-americà o el moviment contra la guerra del Vietnam. També va viure quatre anys amb una tribu indígena. A l'Estat espanyol, va ser professora d'infermeria i va treballar en programes de sida i drogoaddicció. Té una discapacitat del 67% perquè pateix la síndrome de fatiga crònica i, des del seu últim empitjorament, fa nou anys, no pot treballar. Gràcies a Internet, participa al moviment del 15-M.

Elena Parreño
entrevista@setmanaridirecta.info

Com vas entrar en contacte amb el 15-M?

Sempre he estat implicada en temes polítics. Recordo que, quan va començar el 15-M, la meua mare, que sempre ha estat una activista i ara ja no pot parlar, em va assenyalar les fotos de la plaça Catalunya del diari i hi vam anar amb els nostres bastons. Allà, un periodista ens va entrevistar: “Vostres trenquen l'estadística d'edat”, va dir.

“El 15-M funciona perquè s'ha respectat l'horitzontalitat”

Llavors, vas decidir participar-hi activament.

M'interessava el tema de la salut, però no anava a la comissió perquè es reunien asseguts a terra i a la intempèrie i jo no podia, no tinc defenses. Un dia, un company -també malalt- i jo vam demanar si podien canviar-ho per tal de no excloure la gent malalta, discapacitada o gran i va ser genial perquè vam començar a reunir-se a cobert. I aquest fervor activista?

El meu pare es va haver d'exiliar gràcies a Franco. Jo porto activa en lluites des dels tretze anys. Vaig començar al moviment feminista i allò va ser un *subidón*; també vaig participar al moviment contra la guerra del Vietnam i contra el neoliberalisme, en moviments sindicals, ecologistes... Tot i així, sempre em passava que estava d'acord amb

XAVI HERRERO

el fons, però no amb la manera com es feien les coses: la verticalitat. No vaig trobar horitzontalitat enlloc més que a la tribu indígena amb la qual vaig viure durant quatre anys. No aguanto l'autoritat, li tinc una espècie d'odi patològic des que vaig néixer.

I què hi has trobat, al 15-M?

Trobo que funciona perquè s'ha respectat l'horitzontalitat i, per mi, això és vital. És on m'ha arribat al cor perquè, finalment, puc treballar sobre temes que m'interessen de la manera que crec. Al 15-M, he trobat l'horitzontalitat que la meua generació no va saber preservar. He de fer autocrítica de la meua generació, que volíem fer la revolució i les formes amb que la fèiem eren una reproducció del poder. El contingut era bo, però la forma no i la manera de fer les coses també és contingut. No estem fent això només per demà, és avui. Si avui no treballem de manera democràtica i no vivim amb llibertat i alegria, de què serveix?

Com col·labores al moviment?

Estic al Grup de Treball de Defensa de la Sanitat Pública d'Acampada-Bcn. Ajudo a recollir tot el que passa a nivell d'ocupacions i accions i a difondre-ho. La gent ha de conèixer el tema de la privatització i les retallades. És pura política, és neoliberalisme. El totxo ja no és tan bon negoci, la sanitat sí. Però això ve de molt enrere, de Reagan i Thatcher. CiU ha tret les tisores obertament i brutalment. Són els efectes de l'Euro del capital.

Què et diuen les assemblees d'hospitals i CAPS amb què contactes?

Doncs, que hi ha gent que va a urgències i no pot rebre atenció fins al cap d'hores d'espera; que de vegades, quan arriben les ambulàncies, hi ha persones que ja s'han mort; que hi ha proves vitals que s'estan endarrerint mesos, cosa que provoca l'agreujament de malalties que, detectades a temps, podrien haver salvat la persona... Quan van privatitzar la salut a Rússia, l'esperança de vida va baixar deu anys en una dècada.

Què implica això per les persones amb malalties cròniques com tu?

Les nostres malalties mai no han estat ateses a la sanitat pública. A Catalunya, som un quart de milió de persones amb síndrome de la fatiga crònica, fibromiàlgia i sensibilitats químiques. Sempre hem hagut d'anar a la privada. Som un exemple del que ara passarà a la resta... Quan diem que volíem el mateix que altres malalts, no era perquè els altres tinguessin el poc que donem nosaltres.

Així doncs, per tu, la situació no és nova.

Quan entro en xoc tòxic a causa del meu sistema immunològic, no puc anar enlloc. Si trobes un metge que ho entén i no riu, diu que vagis a descansar. La meua no és una malaltia que no tingui efectes, és una malaltia que fa que et passin coses extremes cada dos per tres.

Com valores el fet que algunes persones, veïnes i companyes, justifi-

quin mesures que van en contra dels seus propis interessos?

A Espanya, hi ha una situació claríssima de trauma transgeneracional. Ho vaig notar quan vaig arribar del Canadà. La Guerra Civil i la dictadura han deixat una petjada profunda en forma de por subconscient. Aquí, la gent es queixa, però no reclama. Hi ha una por profunda que no té res a veure amb el present. Molts països han treballat el trauma transgeneracional i han fet processos de cura, Espanya no. La gent no té ni idea del que és ser nét de la Guerra Civil; i, psicològicament, crea una situació molt específica.

Llavors, com expliques el 15-M?

És fascinant que fills i néts de la Guerra Civil tinguin comportaments tan sans i democràtics. Jo pensava que, en aquest país, la gent no sortiria al carrer. M'alegra haver-me equivocat.

Quant temps i energia pots dedicar al moviment?

La meua limitació física no es veu, però la major part del dia no puc dormir, llegir o escriure. És una espècie de zen imposat. Internet ha estat clau, perquè teclejar requereix menys músculs que parlar. Jo sé que tinc una hora per fer coses, em concentro i intento no distreure'm. Amb mitja hora, puc fer el que una altra persona fa en un dia perquè soc molt severa amb el meu temps. De la meua hora bona, en dedico mitja al 15-M. Aquesta hora, per mi, és la vida.

. LA COLUMNA

Pot demostrar-se que millorarà la salut?

Luis Capacete
opinio@setmanaridirecta.info

La reforma de l'Institut Català de la Salut (ICS) que pretén descentralitzar-lo, trossejar-lo i dotar-lo de més autonomia de gestió assajarà al mateix temps una fórmula de cooperativa professional anomenada, de moment, EPP (entitats professionals participades). S'assegura que passar els professionals del marc legal laboral en què estan dins de l'àmbit públic a constituir una entitat privada no és privatitzar. S'clareix que el principal canvi és la mida, i no és un tema petit. Com més petita sigui la nova entitat menys capacitat tindrà d'influir en el preu de la compra donat el gran poder del lobby dels poderosos proveïdors dels hospitals i de la farmaindústria. El preu no el podran marcar ells. Per molts compradors que siguin, sempre seran molt menors que els venedors. Aquesta mida també els fa molt vulnerables a la compra per grans firmes d'asseguradores que disposen d'impressionants quantitats de diners; no oblidem que la companyia Capio és una cartera de fons d'inversió. Obliden les relacions laborals i el paper dels agents socials, com els sindicats, que segurament en aquest marc no tindran cap paper. No diuen res

Primer cal fragmentar, després afeblir, baixar el preu i llavors comprar

que el professional assumeix el risc econòmic en precari ni tampoc del risc legal que se'n derivi d'un excessiu estalvi. Perquè, anem a veure, a mi em costa veure aquesta figura del professional: en un primer moment, decideix quines són les necessitats del pacient; en un segon moment, gestiona les necessitats del pacient, i, finalment, viu de la gestió del que ell decideix que necessita el pacient. És a dir, seran terriblement vulnerables a ser comprats en breu pel sector financer. Per això es diu que privatitzar “no entra per ara en els seus plans”. És clar! Primer cal fragmentar, després afeblir, baixar el preu i llavors comprar. Això va passar a Anglaterra fa anys i ha suposat pèrdua de control per part del poder polític dels negocis de la sanitat, augment de la despesa sanitària que va a parar a mans privades, disminució de la cartera de serveis i empitjorament de la seva qualitat. Gairebé res!